

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

Resumé ark

Barnets navn:.....

A. KOMMUNIKATIVE FUNKTIONER

Rækken af funktioner, som udtrykkes

Måden hvorpå intentioner udtrykkes

f.eks.: præ-tilsigtet, fagter, brug af stemmen, ord, fraser, sætninger

B. RESPONS TIL KOMMUNIKATION

Type af input, som der typisk responderes på

f.eks. berøring, fagter, tegn ord i en kontekst, spørgsmål, direkte anmodning, indirekte anmodning, særligt sprog, vittigheder og ordspil

Hvordan barnets respons udtrykkes

f.eks. ingen reaktion, ansigts og kropsbevægelser, fagter, ikke forståeligt sprog, udtalte kommentarer, spørgsmål

C. INTERAKTION OG SAMTALE

Barnets bidrag til at igangsætte og vedligeholde interaktion

Type af interaktion

f.eks. deltager, tager føringen, viser sig indesluttet, svarer med interesse, foretrækker en-til-en, virker på/tiltrækker tilhørere, har brug for at der tages hensyn??

D. SITUATIONSBESTEMT VARIATION

Hvordan kommunikation kan variere over tid, emne, situation og partner

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

Oversigt over opbygningen

A. Kommunikative funktioner

1	Tiltrække opmærksomhed
2	At bede om
3	At give information
4	At give instruktion
5	Narrativ, at fortælle
6	Humor
7	At udtrykke følelser

B. Respons/svar på kommunikation

8	At få barnets opmærksomhed
9	At forstå indirekte anmodninger
10	Idiom, sprogejendommelighed
11	Sarkasme
12	Metalingvistisk opmærksomhed
13	Respons på en fornøjet måde
14	Forhandling
15	Anmodning om afklaring

C. Samspil og samtale

16	Interesse i interaktion
17	Fortsætte en interaktion eller samtale
18	Forudsætninger og delt viden
19	Reparation af samtale
20	At slutte sig til en samtale (som er i gang)
21	At afslutte en interaktion

D. Variation ud fra sammenhængen

22	Personer
23	Situationer
24	Tidspunktet
25	Emne
26	Bøger som baggrund for kommunikation
27	Brug af sprog under leg
28	Interaktion mellem legekammerater
29	Overensstemmelse med sociale konventioner

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

A. Kommunikative funktioner

1. Tiltrække opmærksomhed

a. til sig selv

Hvis du har travlt med noget, hvordan får (barnets navn) sædvanligvis din opmærksomhed?

Eksempler:

Prøver at få øjenkontakt
Rykker i dig eller rører ved dig
Bruger fagter eller kommer med noget til dig
Siger dit navn
Bliver ved med at gentage dit navn, f.eks. mor, mor, mor/hr. hr. hr.
Råber tværs gennem rummet
Gør noget det har fået at vide at det ikke må gøre; f.eks. begynder at slå, skubber til noget

b. til begivenheder, ting, andre personer

Hvis barnet vil pege noget ud for dig, hvordan gør det så det?

Eksempler:

Vender sig og ser hen på det og vender sig så tilbage mod dig
Skubber til dig og siger lyde
Pege
Siger " se på det" og begynder at snakke/lave tegn om det
Kommenterer højlydt

2. Bede om noget

a. beder om hjælp

Hvis (barnets navn) har brug for hjælp til noget. Hvordan vil det sædvanligvis lade dig det vide?

Eksempler:

Vinke eller pege mod det ønskede
Bede om hjælp, men forklarer ikke problemet.
Bede om hjælp, og forklare hvad der er brug for
Bliver vred og ked af det uden at bede om hjælp
Venter passivt

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

b. bede om information

Hvis (barnets navn) ser eller opdager noget, som det ikke kender, f.eks. noget på tv eller i en bog, hvordan spørger (han/hun) så til det?

Eksempler:

- Ser på dig med et forvirret udtryk
- Viser en insisterende pegen og giver lyde fra sig
- Siger "hvad er det?"
- Stiller en masse spørgsmål om det
- Spørger ikke

3. at give information

For forældre:

Når barnet fortæller dig noget om skolen, hvordan gør det så det?

For lærere:

Når barnet fortæller dig noget om skole, hvordan gør det så det?

Eksempler:

- Viser dig noget, f.eks. en hjem/skole bog, at have skåret sig eller fået et blå mærke
- Svarer på direkte spørgsmål med meget korte replikker
- Giver en klar redegørelse
- Giver dig ikke nok information til at du er i stand til at forstå
- Bliver ved og ved med emnet for længe

4 Give instruktion

Hvis barnet prøver at fortælle dig hvordan et spil skal spilles eller lave noget, hvordan gør det så sædvanligvis det?

Eksempler:

- Gør det ved at vise det
- Giver helt tydelige instruktioner
- Giver forvirret/rodet rækkefølge/ formål

5. narrativ, fortællinger

Hvis barnet fortæller dig om noget der er sket eller fortæller en historie, f.eks. plottet i en bog, film eller tv-program, hvordan gør det så det?

Eksempler:

- Prøver at gøre det med brug af fagter og enkelt ord
- Prøver at vise det ved at omsætte det i handling
- Gør det ved at svare på spørgsmål

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

Giver en sammenhængende version af historien
Identificerer ikke oplevelser og karakterer tilstrækkeligt til at du kan forstå
Rækkefølgen er rodet

6. humor

Hvis barnet nogensinde siger en vittighed, hvad slags vittigheder er det så?

Eksempler:

Gør noget morsomt, f.eks. skjule sig og pludselig dukke frem
Laver sjove lyde/ansigter
Taler i gåder, laver ordspil, leger med ordene
Grove numre
Fordrejede/forfinede vittigheder
Gentager den samme vittighed
Pointen springes over eller kan ikke forstås

7. at udtrykke følelser

a. glæde

hvis barnet virkelig er glad for noget, hvordan viser det det?

Eksempler:

Smiler og ler
Omfavner eller klapper i hænderne
Siger hvad det føler
Bliver støjende og ivrig
Holder det for sig selv

a. ked af det

Hvis barnet har ondt eller er ked af noget, hvordan ladet det så dig det vide?

Eksempler:

Bliver indesluttet eller irriteret
Græder
Forklarer hvordan det føler sig og hvorfor
Viser sig gnaven og tvær så du må spørge hvad der er galt
Slår om sig

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

B. Reaktion/svar på kommunikation

8. at få barnets opmærksomhed

Hvis du vil have barnets opmærksomhed, hvordan gør du så

Eksempler:

- Rører ved barnet
- Flytte dig, så barnet kan se dig
- Lave fagter
- Siger barnets navn
- Hæver stemmen
- Er nødt til at gøre noget ekstremt

9. Forstå indirekte anmodninger

Hvis du siger noget, som indebærer at du ønsker at barnet skal gøre noget, f.eks. "er det ikke tiden at rydde op?", "kunne du tænke dig at vaske hænder?", vil du hjælpe med at rydde op?", hvordan reagerer barnet så?

Eksempler:

- Reagerer ikke
- Forstår hvad du har bedt om og respondere adækvat
- Tager dig bogstavelig på spøgefuld måde
- Tager dig bogstavelig og svarer ja eller nej, men gør ikke det du beder om

10. Idiom, sprogejendommelighed

Hvis du bruger et udtryk, som "gå fra snøvsen", eller "tør det smil af ansigtet", har barnet nogensinde problemer med det? Hvordan reagerer det herpå?

Eksempler:

- Ignorerer det
- Ser forvirret ud
- Siger "hvad mener du?"
- Prøver at tage det bogstaveligt
- Spørger hvad udtrykket betyder

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

---

11. Sarkasme

Hvordan reagerer barnet, hvis nogen er sarkastisk?

Eksempler:

- Ignorerer det
- Ser forvirret/bestyrret ud
- Forstår hensigten
- Tager det bogstaveligt/modsiger dem

12. metalingvistisk opmærksomhed

Kommentere barnet nogen sinde på den måde folk taler eller hvorfor de bruger særlige ord og udtryk. Hvad slags ting kommenterer barnet?

Eksempler:

- Nogen der taler et andet sprog
- Accent
- Ukendte ord
- Vendinger eller fraser
- Hvorfor noget hedder det det gør

13. at svare fornøjet

Hvad får barnet til at le?

Eksempler:

- Falde på halen komedie, visuelle jokes
- Skøre rytmer
- Grove/vulgære ord
- Ordspil og leg med ord
- Ler uden synlig grund

14. forhandling

Hvis et andet barn ikke vil gøre det, som barnet vil have vedkommende til at gøre, hvordan reagerer barnet så?

Eksempler:

- Oftest nonverbalt: skubber, slår
- Involverer sig i længere varende argumentation
- Beder en voksen om at løse det
- Forhandler sig til et kompromis
- Giver op

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

---

15. anmodning om afklaring

Hvis du har bedt barnet lave en aktivitet og barnet ikke har forstået nøjagtigt hvad du ønskede, hvad vil det så sandsynligvis gøre?

Eksempler:

- Prøve at udføre opgaven men hurtigt give op
- Prøve at få hjælp fra et andet barn
- Bede om at få det tydeliggjort og prøve igen
- Gør ingen forsøg på at gøre det

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

C. interaktion og konversation/samtale

Hvis barnet ikke kan tale, kan spørgsmålene i denne afdeling tilpasses ved at bruge interagere og kommunikere i stedet for tale, og interaktion i stedet for konversation

16. interesse for interaktion

a. Hvordan interagerer barnet med andre børn i en gruppe?

Eksempler:

- Har tendens til at blive efterladt på sidelinjen
- Taler med et andet barn
- Lytter og svarer flere børn
- Viser ikke opmærksomhed over for de andre børn

b. Hvordan er relationen til voksne?

Eksempler:

- Har kun interaktion med voksne, som barnet kender godt
- Snakker med en række voksne
- Nægter at tale med voksne
- Er over familiær og overvenlig over for personer han/hun ikke kender

17. at holde en interaktion eller samtale i gang

Når du snakker med barnet hvordan forløber samtalen så?

Eksempler:

- Barnet har en mindre rolle
- Barnet tager en ligelig del
- Barnet tager herredømmet
- Hopper fra emne til emne
- Samtalen er kortvarig
- I finder det svært at forstå hinanden

18 forudsætninger og delt viden

Når barnet snakker om noget du ikke forstår, hvor tydeligt "trækker barnet dig ind i billedet"?

Eksempler:

- Forklarer alt tydeligt
- Giver ikke nok information til at hjælpe dig til at forstå
- Forudsætter at du ved mere end du gør, f.eks. nævner personer ud af det blå
- Fortæller dig mere end du behøver
- Kommer med detaljer du allerede kender

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

---

19. reparation af samtale

Hvis du og barnet snakker sammen og du ikke kan forstå hvad han siger, hvordan reagerer barnet så normalt?

Eksempler:

- Prøver at vise dig det på en anden måde, f.eks. med fagter eller demonstration
- Tydeliggør det på en hensigtsmæssig måde
- Bliver ked af det og giver op
- Bliver ved med at gentage det
- Klapper i

20. at slutte sig til en samtale (som er i gang)

Hvis folk snakker sammen, hvordan prøver barnet så at være med?

Eksempler:

- Kredser omkring i nærheden indtil det bliver draget med ind
- Vil medvirke i diskussionen
- Vil prøve at afbryde når en anden taler
- Prøver at skifte emne til noget der interesserer det
- Prøver ikke at komme med i snakken

21. at afslutte en interaktion

Hvordan slutter en interaktion mellem jer normalt?

Eksempler:

- Bliver afledt og mister interessen
- Den stopper brat
- Den afsluttes naturligt
- Synes ikke at vide hvordan man afslutter en samtale

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

D. Situationsbestemt variation

22. personer

Er der personer som barnet holder af at være sammen med eller taler mere med end andre?

Eksempler:

Forældre
Andre medlemmer af familien
Person, som passer barnet eller lærer
Venner af familien
Andre børn
Snakker gerne med alle

23. situationen

Er der situationer hvor barnet kommunikerer mere?

Eksempler: hjemme

I skolen
På telefon
Hos en ven
I en gruppe

24. tidspunktet

På hvilke tidspunkter af dagen kommunikerer barnet mest?

Eksempler:

Ved badet
Måltider
Sengetid
Når man går til skole
Når man går hjem fra skole

25. emne

a. Hvad kan barnet lide at tale om?

Eksempler:

Her og nu aktiviteter
Legetøj/spil
En fra familien/venner
Fjernsynet
Sport eller andre interesser
Er tilbøjelig til at holde sig til et emne

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

Er der tidspunkter hvor barnet vil spørge om abstrakte ting som gud, død, hvordan verden startede? Hvilke ting vil barnet diskutere?

Eksempler:

Gud
Døden
Hvordan verden begyndte
Hvad der er rigtigt og forkert
krig

26. bøger som baggrund for kommunikation

Hvordan responderer barnet på bøger?

Eksempler:

Holder af at se bøger sammen med en voksen
Kan lide at lytte til historier
Viser ikke interesse for bøger
Læser og snakker meget om bøger

27. brug af sprog under leg

Når barnet leger, hvad er det så for en snak der er?

Eksempler:

Er normalt stille
Snakker om hvad der er gang i
Snakker på en passende måde til forskellige personer/roller
Digter historier
Laver regler og prøver at styre andre børn

28. interaktion mellem legekammerater

Når barnet er sammen med andre børn, hvordan deltager det så?

Eksempler:

Leger alene
Leger ved siden af de andre
Ser til fra sidelinjen
Har brug for voksen støtte og deltagelse
Forslår en spil eller en aktivitet
Prøver at dominere
Tager del i legen med fornøjelse

PRAGMATISK PROFIL

af dagligdags kommunikations færdigheder hos skolebørn

---

29. overensstemmelse med sociale konventioner

I hvilken grad viser barnet opmærksomhed for behov for at være høflig og tilpasse sig til sociale konventioner som har at gøre med at snakke?

Eksempler:

- Siger nogle gange "vær venlig" og "tak"
- Er høflig over for ældre personer/besøgende
- Bander ikke på upassende tidspunkter
- Kommenterer på andre personers uforkæmmetheder
- Kommer ikke med personlige kommentarer foran folk